

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložila studentka: Bc. Adriana Irchová

Název práce: Moderní styl života bez cukru

Oponoval: Doc. Petr Lozoviuk, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE

Adriana Irchová označuje za cíl své práce „představit životní směr cukrfree, jako jeden z aspektů identity, která formuluje životy lidí, ideologie, normy, sociální nerovnost a chování kolem produkce, distribuce a spotřeby“. Dále deklaruje, že jídlo bude „zkoumat v jeho symbolické rovině, jakožto nositele poselství o moderním světě“. Z hlediska takto ambiciózně nastaveného badatelského záměru je nutné konstatovat, že se mu autorce podařilo dostat jen částečně.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Studie je členěna do tří dále strukturovaných hlavních částí, úvodu, závěru, přehledu použité literatury a internetových zdrojů a příloh. Úvodní kapitola je věnována teoretickým východiskům oscilujícím kolem diskurzu označenému jako „antropologie jídla“ a několika v práci frekventovaných metaúrovňových pojmů. Následující, jako „Praktická část“, označená pasáž seznamuje čtenáře s metodologií a způsobem realizace autorčina výzkumu a také s konceptem „životní styl cukrfree“. Další kapitola byla jistě zamýšlena jako jakési vyvrcholení celé práce, v němž Irchová hodlala nabídnout vlastní interpretaci výsledků svého výzkumu. Spíše než o analýzu se ovšem jedná o krátké komentáře a glosy k různě obsáhlým citacím z rozhovorů. Jejich společný jmenovatel přitom představuje snaha přesvědčit čtenáře o existenci „cukrfree kultury“, jakožto „souhrnu (...) akceptovaných norem, nalézajících svůj výraz v interakci, v hmotném, věcném prostředí, v prostorovém chování a celkové stylizaci. Předpokládá se, že nějakým způsobem vyjadřuje (cukrfree dieta) i hodnoty a zájmy jedince, skupiny či společnosti vůbec“ (s. 36). Na tomto místě se nabízí možnost rozvinout diskuzi o relevantnosti řady autorkou prezentovaných výpovědí. Irchová podle mého soudu předpokládá existenci toho, co by měla prokázat. Autonomnost fenoménu „cukrfree kultura (či subkultura)“ je třeba přesvědčivě dokázat, např. prostřednictvím existence intersubjektivní propojenosti osob tuto

kulturu tvořící – a ne se jen odvolávat na emické výpovědi, které navíc vykazují diverzní charakter (proč asi?). To by ovšem předpokládalo, zohlednit i další aspekty každodenního života, nejen skepsi ke konzumaci „cukru“, neboť kultura je komplexní dynamický systém. Pouhé úsilí o „zdravý životní styl“, motivované navíc různými důvody, jak autorka sama připouští (s. 61), je podle mého soudu nedostatečné. V obdobném duchu by bylo možné dále pokračovat v rozboru celé řady dalších problematických východiskových tezí i ideologických předpojatostí obsažených v textu. Na obranu Adriany Irchové je ovšem třeba zmínit, že postupovala jak myšlenkově, tak z hlediska provedené empirické činnosti tak, jak je požadováno v rámci diskurzu, ke kterému se ideově hlásí (viz nejčastěji citování „kanoničtí“ autoři). Je politováníhodné, že v situaci, kdy dochází ke kolizi mezi empirickými daty a ideologickým backgroundem, dává přednost ideologizovanému pohledu (exemplárně srov. výpověď na s. 57 a 58).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Text obsahuje řadu překlepů, gramatických chyb, stylistických nedotažeností i zbytečně redundantních výpovědí. Na několika místech není adekvátně citováno ze sekundární literatury.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Viz výše.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ

Je Vám známo, jaký společenský postoj zaujali Vaši respondenti během tzv. koronavirové krize? Byli nějak ovlivněni svými dietickými názory?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Práce přes vyjádřené výhrady splňuje formální požadavky kladené na magisterské práce; navrhované hodnocení: **velmi dobře až dobře**, podle průběhu ústní obhajoby.

Datum: 23. 05. 2022

Podpis: Doc. Petr Lozoviuk, Ph.D.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie